

В.А. Віннікова, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Сформована на сьогодні система вітчизняної освіти перебуває на складному етапі свого розвитку. Що загалом недивно, оскільки в сучасному глобалізованому світі будь-який соціальний інститут певним чином трансформується, намагаючись пристосуватися до нових умов існування.

Метою цього процесу є отримання можливості оцінювати якість викладацької діяльності, впливати на нього і на підставі цього економічно мотивувати працівників цієї сфери.

Кожен поважуючий себе педагог, як правило, має свої уявлення про те, як реалізовувати процес навчання. Зрозуміло, що на певному етапі діяльності він формує свої методи, способи викладання, які в цілому можна представити як педагогічні технології. Ефективність реалізації останніх багато в чому залежить від сформованої системи, яка буде відображати взаємозв'язок між особливостями цих технологій і показниками, що дозволяють оцінити ступінь їх виконання. Вона обов'язково повинна пройти експериментальну перевірку педагогічним складом, яка виявить її недоліки і дозволить скорегувати їх.

Вона повинна включати основні критерії оцінки ефективності діяльності працівників освіти. Зрозуміло, що для кожного навчального закладу вони будуть свої, але є ряд найбільш загальних, в рамках яких сформовані всі інші. Отже, сюди включають:

- динаміку індивідуальних досягнень у навчальному процесі, ступінь засвоєння студентами тієї чи іншої предметної програми;
- можливість і ступінь залучення студентів у дослідницьку і позанавчальну діяльність, що включає різні конкурси, змагання, олімпіади тощо;
- результати методичної роботи викладача ЗВО і його участь у написанні програм;
- проведення інноваційної, науково-дослідної роботи і наявність її документального підтвердження;
- ступінь участі в різних додаткових проектах соціального, оздоровчого, навчально-виховного характеру, екскурсійних програмах та ін.;

- робота зі складними студентами, що включає психологічні й різні інноваційні форми діяльності;
- ступінь залучення в різні педагогічні проекти, які реалізуються колективом;
- участь в оформленні складових освітньої інфраструктури кабінетів, спеціальних аудиторій, майстерень, лабораторій, музеїв та ін.;
- презентація особливостей своєї педагогічної діяльності та результативність її організації: наявність сертифікатів, дипломів, участь у професійних конкурсах та ін.

Як видно з наведеного переліку, критерії оцінки ефективності діяльності працівників освіти не вичерпуються тільки навчально-методичною та виховною роботою, але також стосуються найрізноманітніших сфер його активності.

Зрозуміло, що в цілому наведені критерії лише встановлюють верхню планку. На жаль, вони не завжди можуть відобразити всі аспекти й особливості викладацької праці. Для отримання адекватної оцінки необхідно, щоб вона як інтегральний показник відповідала ряду факторів, серед яких називаються такі: об'єктивність, універсальність, своєчасність, надійність, точність та гнучкість.

Однак точно можна сказати, що головним завданням будь-якого педагога є активна робота над собою і постійне вдосконалення своїх навичок. Цій меті служать спеціальні організації, діяльність яких направлена на підвищення кваліфікації працівників освіти.

Щодо особливостей оцінки роботи викладачів закладів вищої освіти, тут теж є свої критерії і форми. Вони дозволяють отримати уявлення про особливості оцінки таких учасників освітнього процесу, як викладачі ЗВО.

Модернізація торкнулася і цю сферу. Яскравий приклад того – введення рейтингової системи оцінювання, яка включає показники, що характеризують діяльність викладача. В цілому вони сформовані за таким же принципом, як і для вчителів шкіл, тільки більший акцент робиться на науково-дослідній роботі.

Традиційна кваліфікаційна система у ЗВО склалася досить давно і дозволяє визначити ранг науково-педагогічного працівника. Ця система включає вчені ступені і звання.

Що стосується першого показника, то тут розрізняють кандидата і доктора наук.